

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1999**

*Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky*

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1999**

*Slovenská agentúra
životného prostredia*

ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK

BSC	- Bohunické spracovateľské centrum	EOAR	- Ekvivalentná objemová aktivita radónu
BSK ₅	- Biochemická spotreba kyslíka - päťdňová	ES	- Európske spoločenstvo
BÚ SAV	- Botanický ústav Slovenskej akadémie vied	EÚ	- Európska únia
COHEM	- Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva Slovenskej agentúry životného prostredia	ETP	- Environmentálny tréningový projekt (Environmental Training Project)
CFCs	- Chlorofluorokarbóny	EVO	- Elektráreň Vojany
CITES	- Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora)	EVV	- Environmentálne vhodný výrobok
COPERT	- metóda pre výpočet emisií odporúčená pre účastníkov Ženevského dohovoru	Ex	- Vyhynuté druhy rastlín
COPK	- Centrum ochrany prírody a krajiny	FM	- Finančné memorandum
CZO	- Centrum zneškodnenia odpadov	GEF	- Globálny environmentálny fond
ČMS	- Čiastkový monitorovací systém	GIS	- Geografický informačný systém
ČOV	- Čistiareň odpadových vôd	GS SR	- Geologická služba Slovenskej republiky
ČSFR	- Česko-Slovenská federatívna republika	HBÚ	- Hlavný banký úrad
ČSSR	- Česko-Slovenská socialistická republika	HCb	- Hexachlórbenzén
DDT	- 2,2 bis (p- metoxyfenyl) - 1,1,1 - trichlórétán	HDP	- Hrubý domáci produkt
DPZ	- Diaľkový prieskum Zeme	HZ	- Historická zeleň (pamiatkovo chránené parky)
D.U.	- Dobsonove jednotky	CHKO	- Chránená krajinná oblasť
E	- Kriticky ohrozené druhy rastlín	CHA	- Chránený areál
EBO	- Elektráreň Jaslovské Bohunice	ChSK	- Chemická spotreba kyslíka
Ed	- Endemické druhy rastlín	CHÚ	- Chránené územie
EC	- Európska komisia	IARC	- Medzinárodná agentúra pre výskum rakoviny (International Agency For Research of Cancer)
EDTA	- Kyselina etyléndiamintetraoctová	IH	- Imisná hodnota/limit
EEC	- Európske hospodárske spoločenstvo	INES	- Medzinárodná stupnica pre hodnotenie udalostí na jadrových zariadeniach
EHS	- Európske hospodárske spoločenstvo	IUCN	- Medzinárodná únia pre ochranu prírody (International Union for Conservation of Nature)
EGS	- Environmentálna grantová schéma	IS	- Informačný systém
EIA	- Posudzovanie vplyvov na životné prostredie	ISM	- Informačný systém monitoringu
EIONET	- Európska environmentálna informačná a pozorovacia sieť	ISO	- Medzinárodná organizácia pre normalizáciu
EK	- Európska komisia	ISOŽP	- Informačný systém odborov životného prostredia
EMEP	- European Monitoring and Evaluation Programme - Program pre monitorovanie a hodnotenie diaľkového prenosu znečistenia ovzdušia v Európe	ISPA	- Nástroj predštruktúrálnej politiky v predstupovom období
EMO	- Elektráreň Mochovce	ISÚ	- Informačný systém o území
EMS	- Systémy environmentálneho manažérstva	ISŽP	- Informačný systém životného prostredia
EMVO	- Environmentálna mimovládna organizácia	IZO	- Index znečistenia ovzdušia
ENO	- Elektráreň Nováky	JE	- Jadrová elektáreň
		KCM	- Koordinovaný cieľový monitoring
		KO	- Komunálny odpad
		KP	- Kultúrna pamiatka

KURS	- Konceptia územného rozvoja Slovenska	OÚ	- Okresný úrad
LAN	- Lokálne počítačové siete	OÚŽP	- Okresný úrad životného prostredia
LPF	- Lesný pôdny fond	OV	- Odpadová voda
LŠV	- Látky škodiace vodám	PBaH, o.z.	- Povodie Bodrogu a Hornádu, odštepny závod
LTO	- Letecká doprava	PCB	- Polychlóvané bifenylly
LVÚ	- Lesnícky výskumný ústav	PCT	- Polychlóvané terfenylly
MAAE	- Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu	PD	- Poľnohospodárske družstvo
MDA	- Minimálna detekovateľná aktivita	PDE	- Prikon dávkového ekvivalentu
MDPaT SR	- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky	PEZ	- Prvotné energetické zdroje
Metainfo	- Metainformačný systém	PFCs	- Perfluorokarbyony
MF SR	- Ministerstvo financií Slovenskej republiky	PHO	- Pásmo hygienickej ochrany
MHD	- Mestská hromadná doprava	PIENAP	- Pieninský národný park
MH SR	- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	PO	- Priemyselné odpady
MCH ČOV	- Mechanicko-chemická čistiareň odpadových vôd	POD	- Program obnovy dediny
MCHB ČOV	- Mechanicko-chemicko-biologická čistiareň odpadových vôd	PP	- Prírodná pamiatka
MCHÚ	- Maloplošné chránené územie	PPF	- Poľnohospodársky pôdny fond
MK SR	- Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	PPKP	- Plošný prieskum kontaminácie pôd
MLZ	- Monitoring lovných zvier a rýb	PR	- Prírodná rezervácia
MO SR	- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	PRLA	- Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry
MOV	- Mimoriadne zhoršenie alebo ohrozenie kvality vody	PRTR	- Register uvoľňovania a prenosu znečisťujúcich chemických látok (Pollutant Release and Transfer Register)
MP SR	- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky	PÚ	- Pamiatkový ústav
MPR	- Mestská pamiatková rezervácia	PZ	- Pamiatková zóna
MPSVaR SR	- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	Q _{ma}	- Dlhodobý priemerný mesačný prietok
MPZ	- Mestská pamiatková zóna	RAO	- Rádioaktívny odpad
MSK	- Monitoring spotrebného koša	RAS	- Rozpustené látky žihané
MsÚ	- Mestský úrad	REZZO	- Register emisií a zdrojov znečisťovania ovzdušia
MS SR	- Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	RD	- Roľnícke družstvo
MŠ SR	- Ministerstvo školstva Slovenskej republiky	RE	- Rada Európy
MÚSES	- Miestny územný systém ekologickej stability	RIS	- Regionálny informačný systém
MV SR	- Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	RISO	- Regionálny informačný systém o odpadoch
MZ SR	- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	RL	- Rozpustené látky
MŽP SR	- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	RN	- Rozpočtové náklady
NEAP	- Národný environmentálny akčný program	ROS	- Regionálne osvetové stredisko
NEHAP	- Národný environmentálny akčný plán zdravia a životného prostredia	RS	- Rehabilitačná stanica
NEL	- Nepolárne extrahovateľné látky	RSTO	- Riadená skládka tuhých odpadov
NKP	- Národná kultúrna pamiatka	RÚ RAO	- Republikové úložisko rádioaktívnych odpadov
NL	- Nerozpustené látky	RÚSES	- Regionálny územný systém ekologickej stability
NMVOCS	- Nemetánové prchavé organické zlúčeniny	SAV	- Slovenská akadémia vied
NP	- Národný park	SAŽP	- Slovenská agentúra životného prostredia
NPEHOV	- Národný program environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov	SBS	- Slovenská botanická spoločnosť
NPKC	- Národné pamiatkové a krajinné centrum	SD	- Svetové dedičstvo
NPP	- Národná prírodná pamiatka	SE	- Slovenské elektrárne
NPPA	- Národným programom pre prípravu acquis	SEZ	- Slovenské energetické závody
NPR	- Národná prírodná rezervácia	SeVaK	- Severoslovenské vodárne a kanalizácie
NR SR	- Národná rada Slovenskej republiky	SH	- Spoločenská hodnota
O	- Ostatný odpad	SHMÚ	- Slovenský hydrometeorologický ústav
ObÚŽP	- Obvodný úrad životného prostredia	SIŽP	- Slovenská inšpekcia životného prostredia
OcÚ	- Obecny úrad	SKQS	- Slovenská certifikačná spoločnosť
ODP	- Potenciál poškodzujúci ozón	SNR	- Slovenská národná rada
OECD	- Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj	SPP	- Slovenský plynárenský priemysel
OH	- Odpadové hospodárstvo	SR	- Slovenská republika
OKEČ	- Odvetvová klasifikácia ekonomických činností	SRZ	- Slovenský rybársky zväz
OO	- Ohrozená oblasť	SSE	- Stredoslovenské elektrárne
OOPaK	- Odbor ochrany prírody a krajiny	STN	- Slovenská technická norma
OP	- Ochranné pásmo	SÚRMS	- Slovenské ústredie radiačnej monitorovacej siete
OPM	- Operatívna porada ministra	StVaK	- Stredoslovenské vodárne a kanalizácie
ORO	- Osobitný režim ochrany	SV	- Skupinový vodovod
OSN	- Organizácia spojených národov	ŠFK	- Štátny fond kultúry
		ŠFZL	- Štátny fond zveľaďovania lesa
		ŠFŽP	- Štátny fond životného prostredia
		ŠFOZPPP	- Štátny fond ochrany a zveľaďovania poľnohospodárske-

ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK

	ho pôdneho fondu	ÚPD SÚ	- Územnoplánovacia dokumentácia sídelného útvaru
ŠOP SR	- Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	ÚPKM	- Ústav preventívnej a klinickej medicíny
ŠR SR	- Štátny rozpočet Slovenskej republiky	ÚPN VÚC	- Územný plán veľkých územných celkov
ŠÚ SR	- Štatistický úrad Slovenskej republiky	ÚSES	- Územný systém ekologickej stability
ŠVF	- Štátny vodohospodársky fond	VaK	- Vodárne a kanalizácie
ŠZÚ	- Štátny zdravotný ústav	VD	- Vodné dielo
TANAP	- Tatranský národný park	VH akcie	- Vodohospodárske akcie
TMP	- Trvalá monitorovacia plocha	Vm	- Veľmi zraniteľné druhy rastlín
TNK	- Technická normalizačná komisia	VN	- Vodná nádrž
TOP	- Tábor ochrancov prírody	VOC	- Prchavé organické látky
TOR	- Terms of Reference	VÚC	- Veľký územný celok
TTP	- Trvalé trávne porasty	VÚD	- Výskumný ústav dopravný
TU	- Technická univerzita	VÚJE	- Výskumný ústav jadrových elektrární
TZL	- Tuhé znečisťujúce látky	VÚP	- Výskumný ústav potravinársky
ÚČOV	- Ústredná čistiareň odpadových vôd	VÚPOP	- Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy
ÚGKK SR	- Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky	VÚVH	- Výskumný ústav vodného hospodárstva
UHB	- Umelé hniezdne bdky	VVaK	- Východoslovenské vodárne a kanalizácie
UHP	- Umelé hniezdne podložky	WAN	- Neverejná rozľahlá dátová sieť
ÚJD SR	- Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky	WENRA	- Štátne dozory jadrovej bezpečnosti krajín západnej Európy
ÚKSÚP	- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	Zb.	- Zbierka zákonov (do roku 1998)
UMB	- Univerzita Mateja Bela	Z.z.	- Zbierka zákonov (od roku 1993)
UNCED	- Konferencia OSN o životnom prostredí a rozvoji (United Nations Conference on Environment and Development)	ZSE	- Západoslovenské elektrárne
UNDP	- Rozvojový program OSN	ZsVaK	- Západoslovenské vodárne a kanalizácie
UNEP	- Program pre životné prostredie	ZZL	- Základné znečisťujúce látky
		ŽP	- Životné prostredie
		ŽPNet	- Neverejná rozľahlá dátová sieť

Poznámka: Oficiálne používané skratky podnikov nie sú uvádzané.

ŠTÁTNE POZNÁVACIE ZNAČKY OKRESOV PODĽA NOVÉHO ÚZEMNOSPRAVNEHO ČLENENIA POUŽITÉ V MAPKÁCH

Bratislavský kraj	LeviceLV	Veľký KrtíšVK
Bratislava I. až V.BA, BL	Nové ZámkyNZ	ZvolenZV
MalackyMA	ŠaľaSA	ŽarnovicaZC
PezinokPK	TopoľčanyTO	Žiar nad HronomZH
SenecSC	Zlaté MoravceZM	
Trnavský kraj	Žilinský kraj	Prešovský kraj
TrnavaTT, TA	ŽilinaZA, ZI	PrešovPO, PV
Dunajská StredaDS	BytčaBY	BardejovBJ
GalantaGA	ČadčaCA	HumennéHE
HlohovecHC	Dolný KubínDK	KežmarokKK
PiešťanyPN	Kysucké Nové MestoKM	LevočaLE
SenicaSE	Liptovský MikulášLM	MedzilaborceML
SkalicaSI	MartinMT	PopradPP
Trenčiansky kraj	NámestovoNO	SabinovSB
TrenčínTN, TC	RužomberokRK	SninaSV
Bánovce nad BebravouBN	Turčianske TepliceTR	Stará ĽubovňaSL
IlavaIL	TvrdošínTS	StropkovSP
MyjavaMY	Banskobystrický kraj	SvidníkSK
Nové Mesto nad VáhomNM	Banská BystricaBB, BC	Vranov nad TopľouVT
PartizánskePE	Banská ŠtiavnicaBS	Košický kraj
Považská BystricaPB	BreznoBR	Košice I. až IV.KE, KI
PrievidzaPD	LučenecLC	Košice okolieKS
PúchovPU	DetvaDT	GelnicaGL
Nitriansky kraj	KrupinaKA	MichalovceMI
NitraNR, NI	PoltárPT	RožňavaRV
KomárnoKO	RevúcaRA	SobranceSO
	Rimavská SobotaRS	Spišská Nová VesSN
		TrebišovTV

TEXTY K OBRÁZKOM

PRÍRODA A ČLOVEK

Obálka vpredu

- Sokol rároh (*Falco cherrug*) - SH 100 000 Sk.
- Podobenstvá - Nový most v Bratislave a Markušovský skalný hrib.
- Ľalia cibul'konosná (*Lilium bulbiferum*) - SH 800 Sk.

SYMBOLY SLOVENSKA

Strana 1

- Sídlo prezidenta SR - Grassalkovichov palác.
- Kriváň (2 494 m n. m.) v TANAP.

JASKYNNÝ EKOSYSTÉM

Strana 2

- NPP Važecká jaskyňa.

MINISTER ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR

Strana 3

- Prof. RNDr. László Miklós, DrSc.

ENVIRONMENTÁLNY MONITORING A INFORMATIKA - ZÁKLAD POZNANIA

Strana 5

- Informačná tabuľa v Trenčíne.

Strana 7

- Monitorovací systém SSJ v SD-NPP Dobšinská ľadová jaskyňa.

ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA - ZLOŽKY EXISTENCIE ČLOVEKA

Strana 9

- Zložky ekosystému pri Tuhárskom potoku.

Strana 10

- Za čisté nebo nad nami.
- Ako sa prejaví skleníkový efekt?

Strana 14

- Kedy zmúdieme? Otepľovanie Zeme pokračuje.

Strana 16

- Neviditeľná veľkoudiareň.

Strana 17

- Imisie a ich vplyvy na životné prostredie v ohrozených oblastiach (Hornopovažskej, Strednogemerskej, Strednospišskej a Košickej).

Strana 23

- Dážď = život.

Strana 24

- Prekročenie imisného limitu ozónu je najväčšie v TANAP.

Strana 25

- Diaľkové šírenie látok znečisťujúcich ovzdušie neobchádza ani TANAP - skôr naopak.

Strana 26

- Životodarná voda (Studenovodské kaskády v NPR Studené doliny).

Strana 29

- Voda prepúšťaná do starého koryta Dunaja.
- Pritok Váhu - NPR Turiec.

Strana 40

- Studenovodský vodopád v TANAP.

Strana 41

- Pramene a studničky si vyžadujú opateru (Krúdyho prameň v NPR Somoška v CHKO Cerová vrchovina).

Strana 51

- Malý zázrak neživej prírody - aragonit v SD-NPP Ochtinská aragonitová jaskyňa.

Strana 55

- Poľnohospodárska pôda pod SD-NKP Spišský hrad.

Strana 58

- Splavovaná pôda - živiteľka (v CHKO Slovenský kras).

Strana 60

- Kvety - hra farieb (orlíček obyčajný = *Aquilegia vulgaris* SH 500 Sk v NPR Súľovské skaly v CHKO Strážovské vrchy).

Strana 61

- Naša najväčšia orchidea - črievčovník papučkový (*Cypripedium calceolus*) SH 1500 Sk (z NAPANT).

Strana 63

- Krakľá belasá (*Coracias garrulus*) SH 50 000 Sk zriedkavá už aj v NPR Kurinecká dubina.
- Kuvik vrbčič (*Glaucidium passerinum*) SH 15 000 Sk hlási zánik života.

Strana 66

- Sokol rároh (*Falco cherrug* - SH 100 000 Sk) pred vzlietnutím - víťazná fotografia.

OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Strana 67

- Na Muránskom hrade v NPR Cigánka v NP Muránska planina.
- PR Hajnačský hradný vrch v CHKO Cerová vrchovina.

Strana 69

- NPR Dreveník - biocentrum nadregionálneho významu.

OCHRANA KULTÚRNEHO DEDIČSTVA - PREJAV KULTÚRNOSTI NÁRODA

Strana 70

- MPR Spišská Sobota sa prebúda zo spánku.
- Chátrajúca KP Haličský zámok ďalší rok bez gazdu.
- Chátrajúca NKP Solivar - výrobná soľ s areálom v roku 1999 - hanba bez komentára.

Strana 71

- Pamiatková zóna v Rimavskej Sobote dostáva novú tvár.

NAJVYŠŠIE SVETOVÉ UZNANIE ZAVÄZUJE

Strana 73

- Stane sa MPR Bardejov v roku 2000 v austrálskom Cairns súčasťou svetového dedičstva?

ÚZEMNÝ PLÁN A STAVEBNÝ PORIADOK - ZÁKLADNÉ NÁSTROJE STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strana 74

- Sidlo jediného tureckého sandžaku na Slovensku - KP Filakovský hrad.

Strana 75

- O opätovnom premostení Štúrova a Ostrihomu rozhodnuté.
- MPR Banská Bystrica oslávi 45 rokov.
- Využitie opusteného kameňolomu - sochárske umenie v Ružbachoch.
- SD-PRLA Vlkolíne s novotarmi.

Strana 77

- Stavebný neporiadok. Koľko rozostavaných stavieb chátra (komplex vo Vyšných Ružbachoch)?

Strana 79

- Vidiek a mesto v železobetónovej extáze (pamätník Mateja Bella Funtika v Očovej a areál Divadla Jonáša Záborského v Prešove).

MOZAIKA ENVIRONMENTÁLNEJ REGIONALIZÁCIE

Strana 80

- Pred bránou do CHKO Veľká Fatra, ktorej na prekategorizovanie za NP chýbal 1 hlas člena vlády.
- Pamiatková zóna Rožňava s najväčším stvorcovým námestím v SR.

Strana 81

- SD-PZ Spišské Podhradie oslávi 750 rokov.
- Andrej Kmeť čakajúci na komplexnú obnovu a oživenie SD-MPR Banská Štiavnica.
- MPR Kremnica - centrum kultúrnej krajiny v zlatonosných Kremnických vrchoch.
- PP Rojkovská travertínová kopa a NPR Šíp pred vstupom do Hornopovažskej ohrozenej oblasti.

Strana 82

- V Strednopohronskej ohrozenej oblasti.

QUO VADIS?

Strana 96

- Alternatívne zdroje energie.

Strana 97

- Ruky menia environment - svet.

Strana 99

- Zanedbaná pamiatka priemyselnej kultúry - NKP Solivar v Prešove.

Strana 100

- Dôsledky priemyslu v Strednospišskej ohrozenej oblasti.

Strana 104

- Zákon č. 70/1998 Z.z. o energetike nadobudol účinnosť.

Strana 105

- Vodné dielo Gabčíkovo - výroba elektrickej energie.

Strana 109

- Krásavci lesného ekosystému.

Strana 114

- Cívik chochlatý (*Vanelus vanelus*) SH 5 000 Sk - hniezdič v poľnohospodárskej krajine.

Strana 116

- Pasienky v PP Meandre Lúžňanky v západnej časti ochranného pásma NAPANT.
- Pasienky pod sedlom Besnik vo východnej časti NAPANT (v pozadi Kráľova hoľa).

Strana 117

- Zelená ešte nemusí značiť život.

Strana 118

- Tradičná doprava plťami v NPR Prielom Dunajca v PIENAP.

Strana 120

- Zvýhodňujeme ceny environmentálne vhodnejších druhov dopravy?

Strana 121

- Otázka: Koľko motorových vozidiel je vybavených katalyzátorom?
Odpoveď: 26 %.

ČLOVEK - ŽIVOTNÉ PROSTREDIE - ZDRAVIE

Strana 125

- Neznáme slovenské kúpele Čiž.

Strana 127

- Vizia po jadrovej katastrofe.

Strana 134

- Únosnosť znamená dávkovať v podlimitnom množstve.

Strana 138

- Chemizácia v poľnohospodárstve - príčina nežiadúcich zmien kvality podzemných vôd (Štávia pri Hajnáčke v CHKO Cerová vrchovina).

Strana 139

- Chutne, no nezdravo.

Strana 140

- Stratosférická ozónová vrstva - ochrana života na Zemi.

Strana 142

- Nerovnaký odraz slnečného žiarenia v Trenčíne.

Strana 143

- Separovaný zber odpadov v pozornosti ministra životného prostredia SR na výstave ENVIRO-NITRA.

Strana 150

- Čo sa stane s vyseparovanými plastami?

Strana 151

- Nedobudovaná kanalizačná sieť a nedostatok ČOV - predpoklad havarijného zhoršenia kvality vôd (minister životného prostredia SR pri ČOV v Haliči).

Strana 153

- Povodňová vlna na Dunaji kulminuje.

Strana 154

- Skalný previs na Sandbergu v NPR Devínska Kobyla pred a po zrútení.

ENVIRONMENTALISTIKA = STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strana 155

- Starostlivosť o MPR Košice - nevedomelá environmentalistika.

Strana 156

- Povrchové vplyvy na životné prostredie sa prejavujú aj v podzemí (NPP Bystrianska jaskyňa).

Strana 157

- Značka EVV, ktorú zatiaľ nevidáme často.

Strana 158

- Problematika systémov environmentálneho manažérstva bola predmetom rokovania ministrov životného prostredia štátov Višegrádskej štvorky v Českom Krumlove.

Strana 160

- Začal sa pripravovať nový vodný zákon (NPR Turiec).

Strana 161

- Olámaná výzdoba z minulosti v SD-NPP Ochtinská aragonitová jaskyňa - dnes trestný čin.

Strana 162

- Úprava zariadení v NPR Šomoška v CHKO Cerová vrchovina z prostriedkov Európskej únie (Programu CREDO) a ŠFŽP.

Strana 163

- ČOV a kanalizácia v Haliči dobudovaná s pomocou ŠFŽP.

Strana 164

- Dve tváre SD-MPR Banská Štiavnica.

Strana 165

- Envirofilm '99 - najúspešnejšie podujatie prvej ENVIROJARI.

Strana 166

- Náučné chodníky - účinné zariadenia environmentálnej výchovy (starší v NPR Manínska úžina v CHKO Strážovské vrchy a nový na Fiľakovskom hradnom vrchu v CHKO Cerová vrchovina).

SVET NA SLOVENSKU, SLOVENSKO VO SVETE

Strana 167

- Parkovisko a vstupné objekty pred NPR Šomoška v CHKO Cerová vrchovina postavené z prostriedkov EÚ - Programu CREDO.
- Účastníci stretnutia expertov jednotlivých regiónov sveta a celosvetových organizácií v Banskej Štiavnici za účelom prípravy smernice WHC o starostlivosti o kultúrnu krajinu na svete.

Strana 168

- Prvé stretnutie ministrov životného prostredia štátov Višegrádskej štvorky sa uskutočnilo z iniciatívy ministra životného prostredia SR v Banskej Štiavnici.

Strana 169

- Nové informačné stredisko ochrany prírody v PIENAP.

SKRATKY, NA KTORÉ SI ZVYKÁME

Strana 174

- MaB - Program UNESCO „Človek a biosféra (Man and Biosphere)".

KAŽDÝ KONIEC JE ZAČIATKOM NIEČOHO NOVÉHO

Strana 177

- Nová tvár NKP Beckov - ruiny hradu.
- NP Muránska planina.

Strana 178

- KP Haličský zámok chátra.
- PR Kostolecká tiesňava.
- Rožňavská kotlina - NKP Krásna Hôrka.
- NPP Dobšinská ľadová jaskyňa nominovaná za svetové prírodné dedičstvo.

Strana 179

- Výstava „Ohrozená krása orchideí“ v SMOPIJ v Liptovskom Mikuláši v roku 1999.
- Dohoda o spolupráci MŽP SR a Slovenského skautingu podpísaná.
- Konferencia k Národnej stratégii trvalo udržateľného rozvoja v Banskej Bystrici v roku 1999.

Strana 180

- Svetové kultúrne dedičstvo na Slovensku.

Strana 181

- Od roku 1999 už drien (*Cornus mas*) nepatrí k chráneným rastlinám (z NPR Zádielska dolina v CHKO Slovenský kras).

ENVIROJAR 2000 ZVEŠTUJE ENVIROTIŠÍCROČIE

Strana 184

- V roku 2000 sa dočkáme od 22. apríla (Dňa Zeme) do 5. júna (Svetového dňa životného prostredia) druhej slovenskej ENVIROJARI.

PODOBENSTVÁ A ROZMANITOSTI

Obálka vzaďu

- Brčká v SD-NPP Gombasecká jaskyňa.
- Ľudské a prírodné výtvy: Nový zámok v SD-MPR Banská Štiavnica a PP Krkavá skala v CHKO Veľká Fatra.
- Sneženka jarná (*Galanthus nivalis*) - SH 200 Sk.

SVETOVÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO

BANSKÁ ŠTIAVNICA

Farský kostol

Trojičné námestie

Evičino jazero

Nový Zámok

SPIŠSKÝ HRAD

Spišský hrad

Spišská Kapitula

Spišský hrad

Kostol sv. Ducha v Žehre

VLKOLÍNEC

BARDEJOV

Radnica a kostol sv. Egídia

Zvonica

Námestie

Vlkolíneček

OBSAH

PREDSLOV	3
KOMPLEXNÝ ENVIRONMENTÁLNY MONITOROVACÍ A INFORMAČNÝ SYSTÉM	5
CELOPLOŠNÝ ENVIRONMENTÁLNY MONITOROVACÍ SYSTÉM	5
REZORTNÝ ENVIRONMENTÁLNY INFORMAČNÝ SYSTÉM	7
ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ICH OCHRANA	9
OVZDUŠIE	9
Emisná situácia	9
Imisná situácia	18
Atmosférické zrážky	22
Troposférický ozón	23
Diaľkové šírenie látok znečisťujúcich ovzdušie	25
VODA	26
Povrchové vody	26
Podzemné vody	39
Odpadové vody	46
Vodovody a kanalizácie	47
Pitná voda	49
HORNINY	51
Geologické faktory životného prostredia	51
Geotermálna energia	53
Sanácia starých banských diel	53
Bilancia zásob výhradných ložísk SR	53
PŮDA	55
Hlavné ciele	55
Bilancia plôch	55
Kontaminácia pôdy	55
Vodorozpustný fluór	57
Plošný prieskum kontaminácie pôd	57

Pôdna reakcia a aktívny hliník	58
Erózia pôd	58
RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO	60
Realizácia Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku	60
Rastlinstvo	61
Živočíšstvo	62
OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY	67
PRÍRODNÉ DEDIČSTVO	67
KULTÚRNE DEDIČSTVO V KRAJINE A JEHO OCHRANA	70
PODIEL SR NA SVETOVOM DEDIČSTVE	73
PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA	74
Osídlenie a demografický vývoj	74
Štruktúra plôch podľa krajov	76
Zeleň v sídlach	76
Územné plánovanie a stavebný poriadok	77
Konceptia územného rozvoja Slovenska	77
Program obnovy dediny	78
ENVIRONMENTÁLNA REGIONALIZÁCIA SR A OHROZENÉ OBLASTI	80
ENVIRONMENTÁLNA REGIONALIZÁCIA	80
OHROZENÉ OBLASTI	82
Bratislavská ohrozená oblasť	82
Trnavskogalantská ohrozená oblasť	84
Hornonitrianska ohrozená oblasť	85
Hornopovažská ohrozená oblasť	87
Strednopohronská ohrozená oblasť	88
Strednospišská ohrozená oblasť	90
Strednogemerská ohrozená oblasť	91
Košická ohrozená oblasť	93
Strednozemplínska ohrozená oblasť	94
PRÍČINY A DÔSLEDKY STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	96
VPLYVY HOSPODÁRSKYCH ODVETVÍ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	96
Hrubý domáci produkt	96
Priemysel	96
Ťažba nerastov	101
Energetika, teplárenstvo, plynárenstvo	103
Lesné hospodárstvo	109
Poľnohospodárstvo	113
Doprava	118
ZDRAVIE A VEK OBYVATELSTA	125
RIZIKOVÉ FAKTORY V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ	127
FYZIKÁLNE RIZIKOVÉ FAKTORY	127
Rádioaktivita v životnom prostredí	127
Hluk	132
CHEMICKÉ RIZIKOVÉ FAKTORY	134

Chemické látky	134
Cudzorodé látky v potravinovom reťazci	137
OHROZENIE OZÓNOVEJ VRSTVY	140
ODPADY	143
Bilancia vzniku odpadov	143
Nakladanie s odpadmi	144
Skládkovanie odpadov	147
Spaľovanie odpadov	147
Využívanie odpadov	147
Nakladanie s komunálnym odpadom	148
Dovoz, vývoz a tranzitná preprava odpadov	148
HAVÁRIE A ŽIVELNÉ POHROMY	151
Havarijné zhoršenie kvality vôd	151
Povodne	153
STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	155
ENVIRONMENTÁLNE KONCEPCIE	155
POSUDZOVANIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	156
ENVIRONMENTÁLNE HODNOTENIE A OZNAČOVANIE VÝROBKOV	157
SYSTEM ENVIRONMENTÁLNEHO MANAŽÉRSTVA	158
Štandardizácia EMS	158
Certifikácia EMS	159
ENVIRONMENTÁLNE PRÁVO	160
EKONOMIKA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	162
Štátny rozpočet a investičná politika	162
Štátny fond životného prostredia	163
Ekonomické nástroje	164
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA A VZDELÁVANIE	165
MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	167
ZAHRANIČNÁ ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA A EURÓPSKA INTEGRÁCIA	167
Hlavné úlohy zahraničnej environmentálnej politiky	167
Európska Únia, OECD, NATO	168
Medzinárodné organizácie	168
Dvojstranná spolupráca	168
PROGRAMY A PROJEKTY MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE	169
Multilaterálna pomoc	169
Bilaterálna pomoc	173
ZOZNAM VYBRANÝCH POUŽITÝCH SKRATIEK	174
TEXTY K OBRÁZKOM	177

Názov

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 1999

Vydali

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
 Námestie Ludovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
 Slovenská agentúra životného prostredia
 Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica

Zostavili

RNDr. Jozef KLINDA, Ing. Zuzana LIESKOVSKÁ a kolektív

Spolupráca

Sekcie MŽP SR, Centrá SAŽP, ŠÚ SR, MP SR, MDPaT SR, ÚJD SR, MK SR, MV SR, MZ SR a ostatné inštitúcie uvedené ako zdroje informácií

Fotografie

Juraj BOBULA, Lubor ČAČKO, Jozef KLINDA, Adriana KLINDOVÁ, Roman LEHOTSKÝ, Andrea OLÁHOVÁ, Pavel TOMA, archiv SBM a SAŽP

Grafika

MKL, s. r. o., Zvolen

Tlač

KOPRINT, Banská Bystrica

Vydanie

I.

Náklad

2 000 ks

Rozsah

184 strán

ISBN 80-88833-24-8